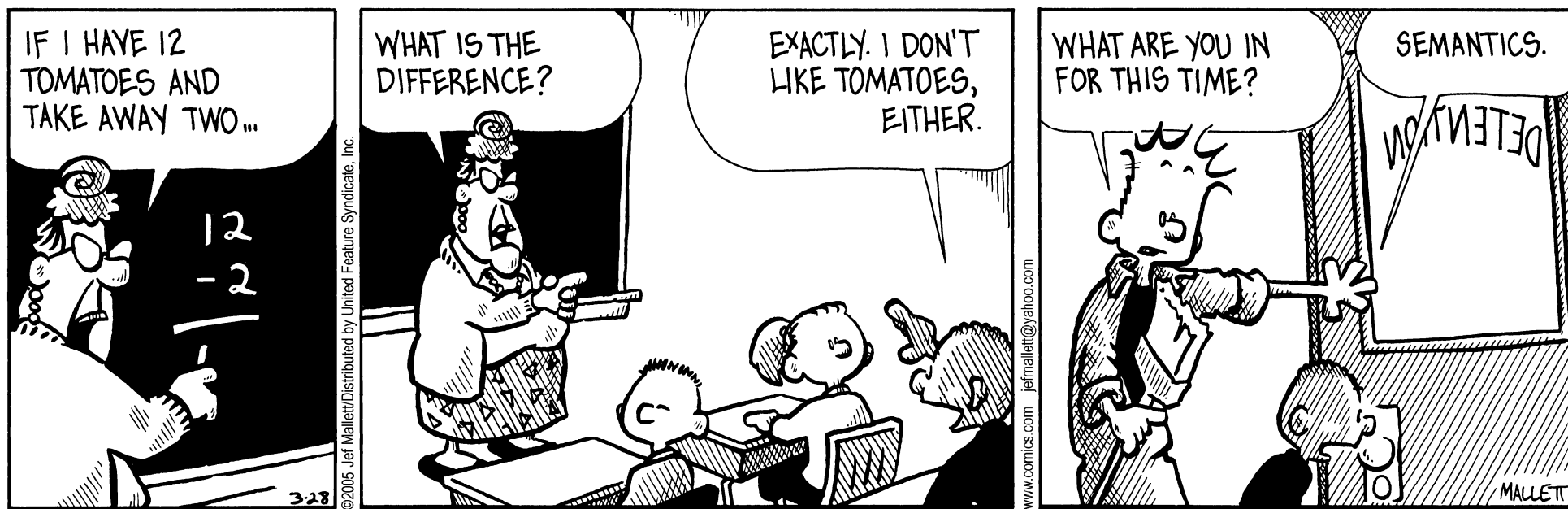

Intelligens elosztott rendszerek
2022. tavasz

ONTOLÓGIÁK, OWL₂, DL

Méréstechnika és Információs Rendszerek Tanszék

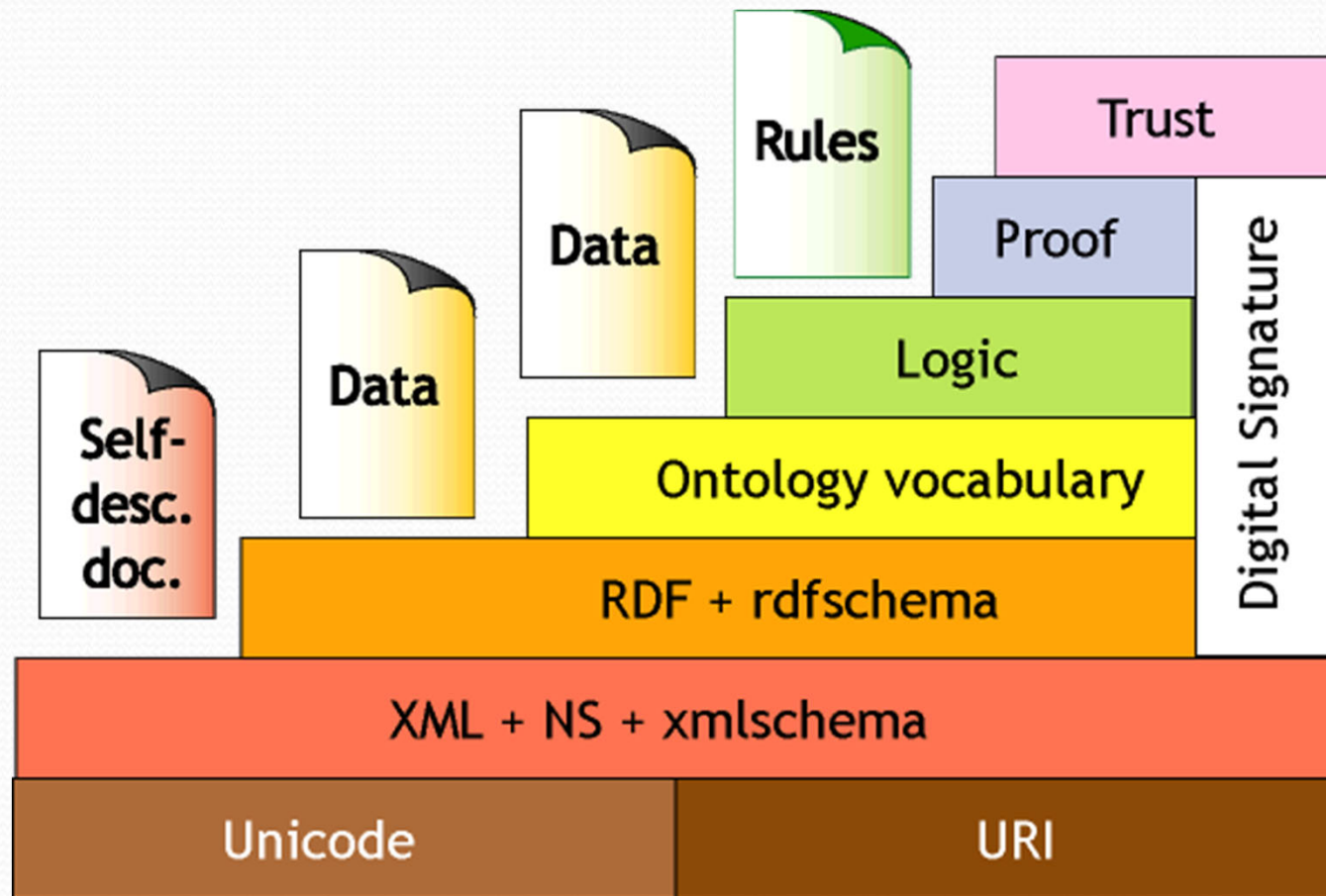
Szemantika

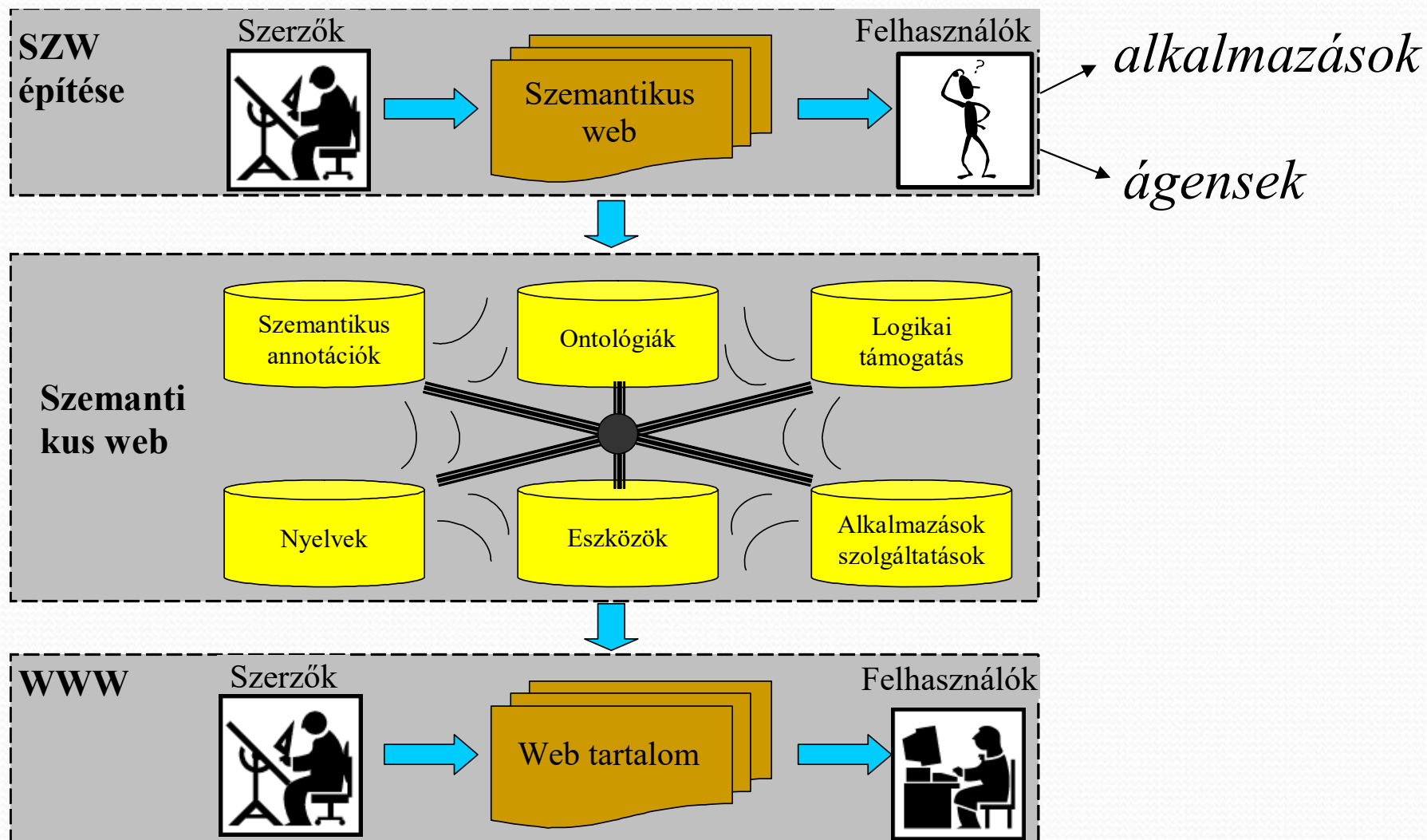
A szemantikus web koncepció

"The Semantic Web is an extension of the current web in which information is given well-defined meaning, better enabling computers and people to work in cooperation."

-- Tim Berners-Lee

Szemantikus web – új felhasználók

Ontológiák, az OWL nyelv

Szemantikus web példa

- Legyen ismert ez az állítás:
  - Budapest Magyarország fővárosa
- Háttértudásunk segítségével levezethetjük:
  - Budapest Magyarország fővárosa ✓
  - Magyarország egy állam ✓
  - Budapest egy város ✓
  - Budapest Magyarországon van ✓
  - Debrecen nem Magyarország fővárosa ✗
  - Budapest nem Ausztria fővárosa ✗
  - Budapest nem egy állam ✗
  - ...

Szemantikus web példa

- RDFS szintig nem tudjuk leírni a következőket:
  - Minden államnak pontosan egy fővárosa van
    - Tulajdonság számosság
  - Minden város csak egy ország fővárosa lehet
    - Függvény tulajdonság
  - Egy város nem lehet egyben egy állam is.
    - Diszjunkt osztályok
  - ...

OWL elemek, példák

- Osztályok
  - Person osztály
  - Man, Woman alosztály
- Tulajdonságok (egyedi)
  - isWifeOf, isHusbandOf
- Tulajdonság jellemzők, korlátok
  - inverseOf
  - domain
  - range
  - cardinality
- Osztályok közti relációk
  - disjointWith

Ontológiák

- RDFS hasznos, de nem ad megoldást a szemantika pontos leírására.
- Összetett alkalmazások további igényei:
  - Tulajdonságok leírása, jellemzése
  - Különböző URI-val rendelkező objektumok azonosságának leírása (ekvivalencia)
  - Osztályok diszjunkt vagy éppen ekvivalens jellege
  - Osztályok konstruálása (nemcsak megnevezése)
  - Következtetési igények támogatása:
    - Pl.:“Ha két «Person» erőforrás «A» és «B» azonos «**foaf:email**» tulajdonsággal rendelkeznek, akkor «A» és «B» identikus.

Ontológiák

- Az SZW világban az ontológiákat a következő értelemben használjuk:

Fogalmak és ezek relációinak definiálása egy adott tudásterület leírása céljából.

- Az RDFS is tekinthető egy egyszerű ontológia nyelvnek
- Nyelvek definiálása mindig egyfajta kompromisszum
  - gazdag szemantika tudás gazdag alkalmazásokhoz
  - ésszerűség (fizibilitás, megvalósíthatóság, fordító, következtetőgép)

Web Ontology Language = OWL

- OWL az SZW struktúrába egy újabb réteg, az RDFS bővítése
  - Saját névterek, saját elemek, kifejezések
  - RDFS-re épül (tartalmazza)
- Önálló SZW ajánlás
  - “OWL 2” – 2010 óta gyakorlatilag csak ezt használjuk
  - Akit a részletek érdekelnek:
<https://www.w3.org/TR/owl2-overview/>

Ekvivalencia relációk

- Osztályokra:
  - **owl:equivalentClass**: két osztálynak azonosak az elemei
  - **owl:disjointWith**: nincs közös elemük
- Tulajdonságokra:
  - **owl:equivalentProperty**
    - Példa: **a:author** vs. **f:auteur**
  - **owl:propertyDisjointWith**
- Egyedekre:
  - **owl:sameAs**: két URI ugyanazt a fogalmat vagy egyedet reprezentálja
  - **owl:differentFrom**: negált kifejezése az **owl:sameAs** kifejezésnek

Osztályok az OWL-ben

- RDFS: létező osztályokat alosztály struktúrába rendezhettük – osztályhierarchia építése, semmi több...
- OWL osztályok konstruálhatók más osztályok vagy példányok alapján, :
  - Elemek felsorolásával
  - Osztályok relációinak alkalmazásával: metszet, unió, komplement, stb.

Eddig...

- OWL: erős leíró elemeket definiáltunk
- pl., adatbázisok összeköthetőek **owl : sameAs**, vagy inverse functional tulajdonságokkal.
- Számos kapcsolatot felderíthetünk hagyományos következtetési eljárásokkal

OWL 2

- Korlátozások definiáltak
  - classes, individuals, object , datatype properties - megkötésekkel
  - object properties csak individuals -re
  - *datatype* property nincs tovább specifikálva
  - ...
- Hatékony következtető algoritmus létezik!

OWL 2

- Korlátozások megadásával nagy méretű ontológiák építhetők,
és alkalmazhatóak pl. orvosi, robotika, biológia tárgyterületeken
- OWL 2 lett a formális ontológiák nyelve
  - Nem feltétlenül a weben használjuk

OWL alapú ontológia

- "Debrecen nem Magyarország fővárosa ✘
- Miért nem?
  - Országoknak pontosan egy fővárosa van,
  - Debrecen és Budapest nem ugyanaz a város

- OWL:

```
:capitalOf a owl:InverseFunctionalProperty .  
:Budapest :capitalOf :Magyarország .  
:Budapest owl:differentFrom :Debrecen .
```

```
Lekérdezés { :Debrecen :capitalOf :Magyarország . } → false
```

OWL alapú ontológia

- Budapest nem Ausztria fővárosa ✘
- Miért nem?
  - Egy város csak egy ország fővárosa lehet
  - Ausztria és Magyarország nem azonos

- Hasonlóan:

```
:capitalOf a owl:FunctionalProperty .  
:Budapest :capitalOf :Magyarország .  
:Ausztria owl:differentFrom :Magyarország .
```

Lekérdezés { :Budapest :capitalOf :Ausztria . } → false

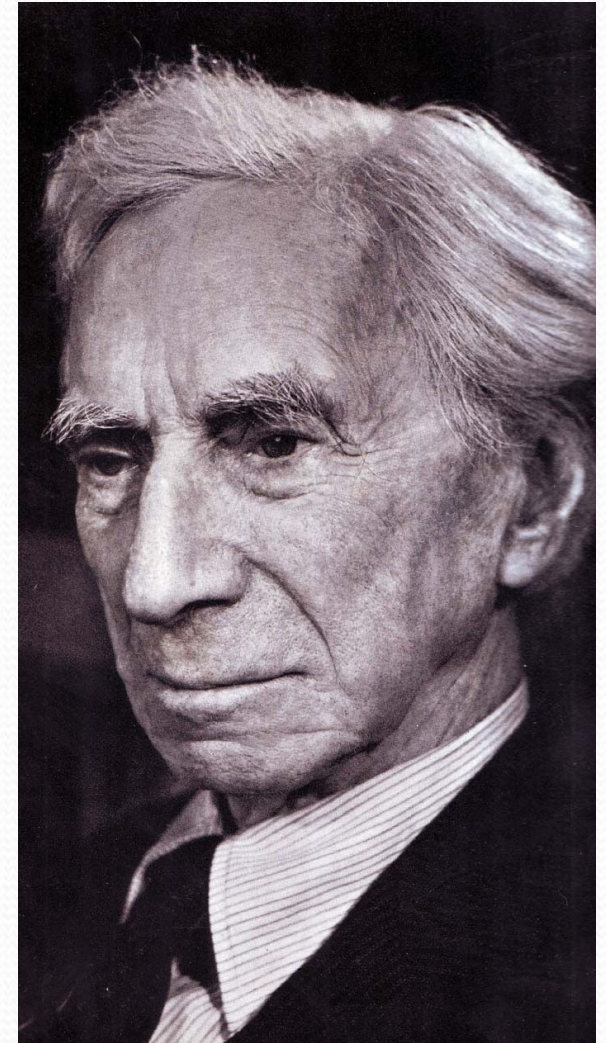
OWL2 példa: Russell paradoxon

Paradoxon

Bertrand Russell, 1918

Egy városban, ahol pontosan egy borbély van, mindenkit megborotvál, aki nem borotválja meg önmagát.

Ki borotválja meg a borbélyt?

OWL2 példa: Russell paradoxon

Osztály definíciók

```
:People owl:disjointUnionOf  
(:PeopleWhoShaveThemselves  
:PeopleWhoDoNotShaveThemselves ) .
```

Relációk:

```
:shavedBy rdfs:domain :People .  
:shavedBy rdfs:range :People .  
:shaves owl:inverseOf :shavedBy .
```

Szabály:

```
:People rdfs:subClassOf [  
  a owl:Restriction ;  
  owl:onProperty :shavedBy ;  
  owl:cardinality "1"^^xsd:integer ] .
```

OWL2 példa: Russell paradoxon

- **Borbély definíciója:**

- ```
:Barbers rdfs:subClassOf :People ;
owl:equivalentClass [
  • rdf:type owl:Class ;
  • owl:oneOf (:theBarber)
•] .
```

# OWL2 példa: Russell paradoxon

Magukat borotválók osztálya:

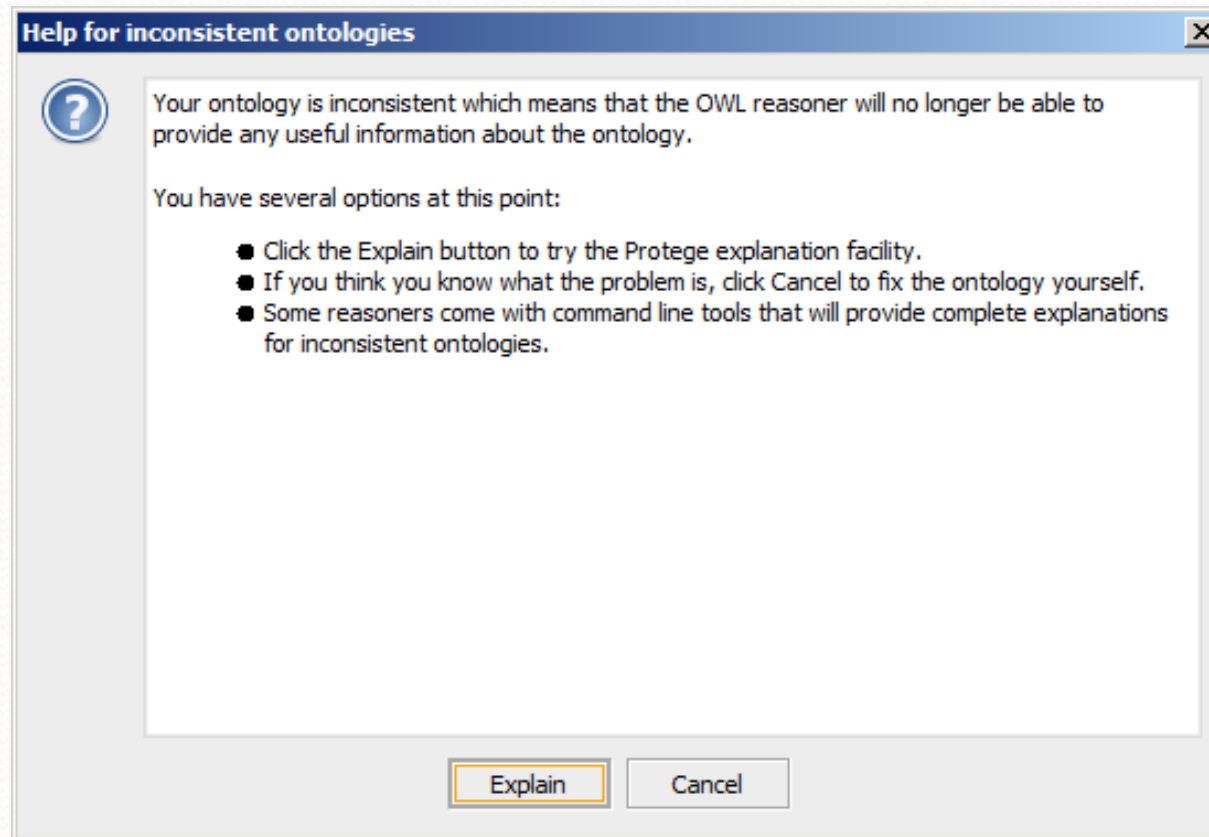
```
:PeopleWhoShaveThemselves owl:equivalentClass [
  rdf:type owl:Class ;
  owl:intersectionOf
  (:People
    [
      a owl:Restriction ;
      owl:onProperty :shavedBy ;
      owl:hasSelf "true"^^xsd:boolean
    ]
)
] .
```

# OWL2 példa: Russell paradoxon

Akik nem magukat borotválják:

```
:PeopleWhoDoNotShaveThemselves owl:equivalentClass [  
  a owl:Class ;  
  owl:intersectionOf (  
    :People  
    [ a owl:Restriction  
      owl:onProperty :shavedBy ;  
      owl:allValuesFrom :Barbers  
    ]  
  )  
] .
```

OWL2 példa: Russell paradoxon

Inconsistent ontology explanation [X]

Show regular justifications   All justifications
 Show laconic justifications   Limit justifications to

Explanation 1   Display laconic explanation

Explanation for: Thing SubClassOf Nothing

1)	PersonsWhoDoNotShaveThemselves(?x) -> shaves (the-barber, ?x)	In 1 other justifications	?
2)	PersonsWhoDoNotShaveThemselves DisjointWith PersonsWhoShaveThemselves	In ALL other justifications	?
3)	Barber SubClassOf Person	In ALL other justifications	?
4)	shaves (?x, ?x) -> PersonsWhoShaveThemselves(?x)	In ALL other justifications	?
5)	shaves (the-barber, ?x) -> PersonsWhoDoNotShaveThemselves(?x)	In 1 other justifications	?
6)	PersonsWhoShaveThemselves(?x) -> shaves (?x, ?x)	In ALL other justifications	?
7)	Person EquivalentTo PersonsWhoDoNotShaveThemselves or PersonsWhoShaveThemselves	ALL other justifications	?
8)	the-barber Type Barber	In ALL other justifications	?

OK

Következtetés OWL DL nyelvben

- RDFS következtetés
  - Előrefele láncolás
  - Új axiómák levezetése ismertek alapján
- OWL DL következtetés bonyolultabb:
  - Előrefele láncolás nem hatékony nagy adatbázisokon
  - Konjunkció (pl., unionOf) nem támogatott
  - Más megközelítés: Tableau következtetés
  - Alapgondolat: találjunk ellentmondást az ontológiában
    - Egy állítás és negáltja is szerepel

Következtetés OWL DL nyelvben

- Mit várunk a következtetőgéptől?
  - Alosztály definiálás
    - Pl. Minden madár repülő állat?
  - Ekvivalens osztályok
  - Diszjunkt osztályok
    - Pl. Lehet-e egy állat egyszerre emlős és madár is?
  - Osztály konzisztencia
    - Pl. Emlősök szaporodhatnak-e tojással?
  - Példányok kategorizálása
  - Osztályok tagjainak felsorolás

Példa: Egy egyszerű ellentmondás

- Adott:

```
:Man a owl:Class .  
:Woman a owl:Class .  
:Man owl:disjointWith :Woman .
```

```
:Alex a :Man .  
:Alex a :Woman .
```

Példa: Egy egyszerű ellentmondás

- Levezethető:

- $:Man \cap :Woman = \emptyset$

- `owl:Nothing owl:intersectionOf (:Man :Woman) .`

- $:Alex \in (:Man \cap :Woman)$

- `:Alex a [ a owl:Class; owl:intersectionOf (:Man :Woman) ] .`

- Pl.:

- $:Alex \in \emptyset$

- `:Alex a owl:Nothing .`

- ***Tehát a példány nem létezhetne, de van!***

Érvelési feladatok

- Alosztály relációk

Például: $\text{Student} \subseteq \text{Person} \Leftrightarrow$ „Every student is a person“

- Bizonyítási módszer: Reductio ad absurdum

- "Hozzunk létre" egy i példányt

- Definiáljuk: $\text{Student}(i)$ és $\neg \text{Person}(i)$

- Ellenőrizzük az ellentmondás-mentességet

- Ha létezik ilyen: $\text{Student} \subseteq \text{Person}$ igaz

- Ha nem létezik: $\text{Student} \subseteq \text{Person}$ nem levezethető

- (Ettől még lehet igaz)

Példa: alosztály relációk

- **Ontológia:**

```
:Student owl:subClassOf :UniversityMember .  
:UniversityMember owl:subClassOf :Person .
```

- **Bevezetett példányok:**

```
:i a :Student .  
:i a [ owl:complementOf :Person ] .
```

- **Így adott most:**

```
:i a :Student .  
:Student owl:subClassOf :UniversityMember .
```

Ezáltal:

```
:i a :UniversityMember .
```

- **.. és ez is igaz:**

```
:UniversityMember owl:subClassOf :Person .
```

- **Ebből pedig levezethető:**

```
:i a Person .
```

Példa: alosztály relációk

- Tehát ismerjük:

```
:i a :Person .
```

```
:i a [ owl:complementOf :Person ] .
```

Pl.,

```
:i a [ owl:intersectionOf ( :Person  
                             [ owl:complementOf :Person  
                             ] ) ] .
```

- Amiből következik, hogy:

```
:i a owl:Nothing .
```


Érvelési feladatok

- Osztály ekvivalencia
  - $\text{Person} \equiv \text{Human}$
- Részfeladatra bontható:
  - $\text{Person} \subseteq \text{Human}$ and
  - $\text{Human} \subseteq \text{Person}$

Tehát két alosztály definíció igazolása a feladat

- Osztályok diszjunktsága
  - C és D diszjunkt osztályok?
  - Definiáljunk példányokat: $C(i)$ és $D(i)$
  - - Ellentmondás vizsgálat: létezik-e ilyen i

Osztály konzisztencia vizsgálata

- Léteznek-e az osztályhoz tartozó példányok?

- Pl., nős aglegények:

```
:Bachelor owl:subClassOf :Man .
```

```
:Bachelor owl:subClassOf
```

```
  [ a owl:Restriction;
```

```
    owl:onProperty :marriedTo;
```

```
    owl:cardinality 0 ] .
```

```
:MarriedPerson owl:subClassOf [
```

```
  a owl:Restriction;
```

```
  owl:onProperty :marriedTo;
```

```
  owl:cardinality 1 ] .
```

```
:MarriedBachelor owl:intersectionOf
```

```
  (:Bachelor :MarriedPerson) .
```

- Ezután definiáljunk egy példányt, és ellenőrizzük, hogy van-e ellentmondás

Érvelési feladatok

- Példányok osztályba tartozása
  - Flipper egy delfin?
- Vizsgáljuk:
  - define $\neg$ Dolphin(Flipper)
  - Vizsgálni a konzisztenciát
- Osztály felsorolás
  - Ismételni az osztályba tartozás vizsgálatot minden ismert példányra.

Tipikus következtetési feladatok (összefoglalás)

- Mit várunk egy következtetőtől?
  - Alosztály relációk
    - pl., Minden madár repülő állat?
  - Ekvivalens osztályok
    - pl., Minden madár állat, és fordítva is igaz?
  - Diszjunkt osztályok
    - Pl., Létezik-e olyan állat, amely emlős és madár egyszerre?
  - Osztály konzisztencia
    - Pl.: Létezik olyan emlős, amely tojásokat rak?
  - Osztályok példányai
    - Pl.: Flipper egy delfin?
  - Osztályok felsorolással
    - Pl.: Adjuk meg az összes delfint

Tipikus következtetési feladatok (összefoglalás)

- Eddig láttuk:
  - Minden következtetési feladat levezethető néhány alap következtetési feladatra, pl. szubsumáció, konzisztencia ellenőrzés
- Tehát építsünk egy következtetőt konzisztencia ellenőrzésre

Leíró logikai notáció

- Osztályok és példányok
  - $C(x) \leftrightarrow x \text{ a } C .$
  - $R(x,y) \leftrightarrow x R y .$
  - $C \sqsubseteq D \leftrightarrow C \text{ rdfs:subClassOf } D$
  - $C \equiv D \leftrightarrow C \text{ owl:equivalentClass } D$
  - $C \sqsubseteq \neg D \leftrightarrow C \text{ owl:disjointWith } D$
  - $C \equiv \neg D \leftrightarrow C \text{ owl:complementOf } D$
  - $C \equiv D \sqcap E \leftrightarrow C \text{ owl:intersectionOf } (D E) .$
  - $C \equiv D \sqcup E \leftrightarrow C \text{ owl:unionOf } (D E) .$
  - $\top \quad \text{— owl:Thing}$
  - $\perp \quad \text{— owl:Nothing}$

Leíró logikai notáció

- Tárgyterület, értékkészlet, egyéb korlátozások

– $\exists R.T \sqsubseteq C$ `R rdfs:domain C`

Példa: $\exists$ Apja.leánygyermek fogalom jelöli azon dolgokat, akik Apja szerepben (relációban) vannak leánygyermekükkel, tehát a $C = \text{Apák}$ osztályából veszi elemeit, azaz a tárgyterülete az Apák osztálya

– $\forall R.C$ `R rdfs:range C`

Példa: $\forall$ Leányapa.leánygyermek fogalom jelöli azon dolgokat, akiknek LeányApa relációban vannak leánygyermekükkel, tehát a Leányapa szerep a leánygyermek osztályából veszi értékeit, azaz értékkészlete a leánygyermek osztály.

– $C \sqsubseteq \forall R.D \leftrightarrow C$ `owl:subClassOf`
`[ a owl:Restriction;`
`owl:onProperty R;`
`owl:allValuesFrom D ] .`

– $C \sqsubseteq \exists R.D \leftrightarrow C$ `owl:subClassOf`
`[ a owl:Restriction; owl:onProperty`
`R; owl:someValuesFrom D ] .`

– $C \sqsubseteq \geq nR \leftrightarrow C$ `owl:subClassOf`
`[ a owl:Restriction; owl:onProperty`
`R; owl:minCardinality n ] .`

Negációs normál forma (NNF)

- Ontológiák átalakítása NNF-re
  - $\sqsubseteq$ és $\equiv$ nem használható
  - Negációt csak atomi formulákra és osztályokra alkalmazható
- Egyszerűbb notáció
- Tabló következtetés formalizmusa

Negációs normál forma (NNF)

- $\sqsubseteq$ eliminálás:
  - Helyettesítsük $C \sqsubseteq D$ -t: $\neg C \sqcup D$
  - Rövidített notáció az ismert formára: $\forall x: \neg C(x) \vee D(x)$
- Miért
  - $C \sqsubseteq D$ ekvivalens $C(x) \rightarrow D(x)$

C(x)	D(x)	$C(x) \rightarrow D(x)$	$\neg C(x) \vee D(x)$
true	true	true	true
true	false	false	false
false	true	true	true
false	false	true	true

Negációs normál forma (NNF)

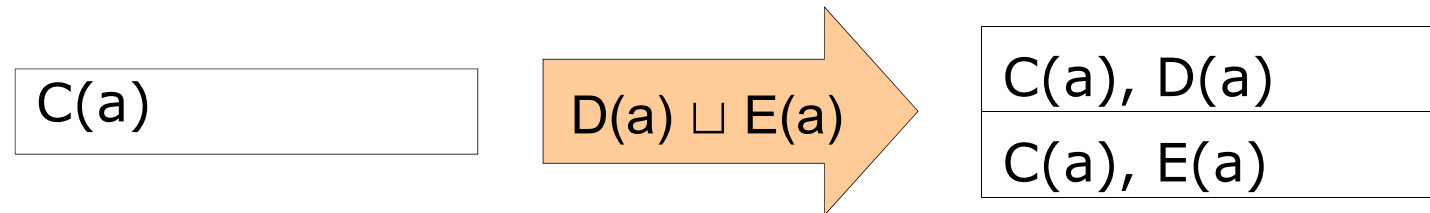
- Elimináljuk $\equiv$:
  - Helyettesítsük $C \equiv D$ -t: $C \sqsubseteq D$ és $D \sqsubseteq C$
  - Innen használható a korábbi megoldás
- Pl.: $C \equiv D$ átírva:
  - $C \sqsubseteq D$
  - $D \sqsubseteq C$
- És így:
  - $\neg C \sqcup D$
  - $\neg D \sqcup C$

Negációs normál forma (NNF)

- További transzformációs szabályok:
  - $\text{NNF}(C) = C$ (for atomic C)
  - $\text{NNF}(\neg C) = \neg C$ (for atomic C)
  - $\text{NNF}(\neg \neg C) = C$
  - $\text{NNF}(C \sqcup D) = \text{NNF}(C) \sqcup \text{NNF}(D)$
  - $\text{NNF}(C \sqcap D) = \text{NNF}(C) \sqcap \text{NNF}(D)$
  - $\text{NNF}(\neg(C \sqcap D)) = \text{NNF}(\neg C) \sqcup \text{NNF}(\neg D)$
  - $\text{NNF}(\neg(C \sqcup D)) = \text{NNF}(\neg C) \sqcap \text{NNF}(\neg D)$
  - $\text{NNF}(\forall R.C) = \forall R.\text{NNF}(C)$
  - $\text{NNF}(\exists R.C) = \exists R.\text{NNF}(C)$
  - $\text{NNF}(\neg \forall R.C) = \exists R.\text{NNF}(\neg C)$
  - $\text{NNF}(\neg \exists R.C) = \forall R.\text{NNF}(\neg C)$

Tabló következtető (Tableau Algorithm)

- Tabló: Levezetett axiómák gyűjteménye
  - Folyamatosan bővítjük
  - Előrefele láncoláshoz hasonló eljárással
- Például konjunkcióra:
  - Bontsuk ketté a tablót:

Mikor ellentmondásmentes egy ontológia?

- Tablót bővítjük és bontjuk
- Nincs ellentmondás, ha
  - További axióma nem hozható létre
  - Legalább egy rész tabló ellentmondás mentes
  - Egy rész tabló tartalmaz ellentmondást, ha egy axióma és ellentettje is eleme:
    - Pl.. $\text{Person}(\text{Peter})$ és $\neg\text{Person}(\text{Peter})$
    - Ilyenkor a rész tablót lezárjuk.

Tabló következtető

- Adott: egy ontológia NNF formában

Amíg nem minden rész tábló lezárt

* Válassz egy nyitott táblót T és egy $A \in O \cup T$

Ha A -t nem tartalmazza T , akkor

Ha A atomi formula, akkor

adjuk A -t

T -hez és

vissza *

Ha A nem atomi formula, akkor

Válasszunk egy $i \in O \cup T$

példányt

Adjuk $A(i)$ -t T -hez

Vissza *

egyénként

Bővítsük a táblót A következményeivel és

vissza *

Tabló következtető

- Bővítsük a tablót a következőkkel:

Nr	Axiom	Action
1	$C(a)$	Add $C(a)$
2	$R(a,b)$	Add $R(a,b)$
3	C	Choose an individual a , add $C(a)$
4	$(C \sqcap D)(a)$	Add $C(a)$ and $D(a)$
5	$(C \sqcup D)(a)$	Split tableau into T1 and T2. Add $C(a)$ to T1, $D(a)$ to T2
6	$(\exists R.C)(a)$	Add $R(a,b)$ and $C(b)$ for a <i>new</i> Individual b
7	$(\forall R.C)(a)$	For all b with $R(a,b) \in T$: add $C(b)$

Példa

- Adott egy ontológia:
  - :Animal owl:unionOf (:Mammal :Bird :Fish :Insect :Reptile) .
  - :Animal owl:disjointWith :Human .
  - :Seth a :Human .
  - :Seth a :Insect .
- Konzisztens-e a tudásbázis?

Példa

- Adott a következő ontológia:

:Animal owl:unionOf (:Mammal :Bird :Fish :Insect :Reptile) .

:Animal owl:disjointWith :Human .

:Seth a :Human .

:Seth a :Insect .

- A fenti ontológia DL-NNF alakban:

$\neg$ Animal $\sqcup$ $\neg$ Human

Animal $\sqcup$ ($\neg$ Mammal $\sqcap$ $\neg$ Bird $\sqcap$ $\neg$ Fish $\sqcap$ $\neg$ Insect $\sqcap$ $\neg$ Reptile)

$\neg$ Animal $\sqcup$ (Mammal $\sqcup$ Bird $\sqcup$ Fish $\sqcup$ Insect $\sqcup$ Reptile)

Human(Seth)

Insect(Seth)

- Végezzük el a következtetést!

Példa

Human(Seth), Insect(Seth)

Nr	Axiom	Action
1	$C(a)$	Add $C(a)$

Példa

Human(Seth), Insect(Seth),
 $(\neg\text{Animal} \sqcup \neg\text{Human})(\text{Seth})$

Nr	Axiom	Action
3	C	Choose an individual a, add C(a)

Példa

Human(Seth), Insect(Seth),
¬Animal(Seth)

Human(Seth), Insect(Seth),
¬Human(Seth)

Nr	Axiom	Action
5	$(C \sqcup D)(a)$	Split the tableau into T1 and T2. Add C(a) to T1, D(a) to T2

Példa

Human(Seth), Insect(Seth),
 $\neg$ Animal(Seth)
Animal $\sqcup$ ($\neg$ Mammal $\sqcap$ $\neg$ Bird $\sqcap$ $\neg$ Fish $\sqcap$ $\neg$ Insect)(Seth)

Human(Seth), Insect(Seth),
 $\neg$ Human(Seth)

Nr	Axiom	Action
3	C	Choose an individual a, add C(a)

Példa

Human(Seth), Insect(Seth),

$\neg$ Animal(Seth)

~~Animal(Seth)~~

Human(Seth), Insect(Seth),

$\neg$ Animal(Seth)

$(\neg$ Mammal $\sqcap$ $\neg$ Bird $\sqcap$ $\neg$ Fish $\sqcap$ $\neg$ Insect $\sqcap$ $\neg$ Reptile)(Seth)

Human(Seth), Insect(Seth),

$\neg$ Human(Seth)

Nr	Axiom	Action
5	$(C \sqcup D)(a)$	Split the tableau into T1 and T2. Add C(a) to T1, D(a) to T2

Példa

Human(Seth), Insect(Seth),
 $\neg$ Animal(Seth)
Animal(Seth)

Human(Seth), Insect(Seth),
 $\neg$ Animal(Seth)
 $(\neg$ Mammal $\sqcap$ $\neg$ Bird $\sqcap$ $\neg$ Fish $\sqcap$ $\neg$ Insect $\sqcap$ $\neg$ Reptile)(Seth)
 $\neg$ Mammal(Seth) $\sqcap$ $\neg$ Bird(Seth) $\sqcap$ $\neg$ Fish(Seth) $\sqcap$
 $\neg$ Insect(Seth) $\sqcap$ $\neg$ Reptile(Seth)

Human(Seth), Insect(Seth),
 $\neg$ Human(Seth)

Nr	Aussage	Aktion
4	$(C \sqcap D)(a)$	Add C(a) and D(a)